

avsettes til et eget fond, hvorav renteavkastningen brukes til myrsakens fremme.

Vi vil be alle som mottar inkassasjonsblanketten om vennligst å ordne saken så snart som mulig. Det er av vesentlig betydning for Myrselskapet at medlemmene støtter opp om arbeidet.

VEGETASJON I ÅPNE GRØFTER OG KANALER

Andersson, Å. 1965. «Vegetationen i vattendrag, speciellt öppna diken, och dess bekämpning med kemiska medel», Grundförbättring hefte 1, 1—63.

Andersson peker på at vegetasjonen i åpne grøfter, kanaler, elver og vann bestemmes av klimatiske forhold, strømningsforhold og næringstilgang. Mengden av næring i vannet har økt raskt i de siste år p. g. a. den stigende levestandard og utbygging. Vegetasjonen bremser opp vannføringen, og dette fører igjen til bedre voksevilkår for plantene. Oppdemningen fører generelt til at tilgrensede arealer ikke får tilstrekkelig avløp, og i regnperioder kan oversvømmelser føre til store skader.

Andersson legger fram resultatene av undersøkelse over vegetasjonen i 98,3 km åpne grøfter i Uppsala og Kalmar len. Som ventet er grøftene i jordbruksbygdene mer igjengrodde enn i skogsbygdene. I de sistnevnte er ulike starrarter mest alminnelige, mens bredbladete ugras som krever mer næring, er mest brysomme i jordbruksbygdene. Halvparten av de åpne grøftene i jordbruksbygdene og tredjeparten i skogsbygdene hadde akutt behov for opprensning. Over tredjedelen av vannoverflaten var nemlig dekket med vegetasjon.

Vegetasjonens demmende effekt er undersøkt. Motstanden mot vannføringen er proporsjonal med vegetasjonstettheten uttrykt som sum stråldiameter pr. m². Tette bestand av grovstråede arter f. eks. dunkjevle og sverdlilje har den største oppdemmende effekten. Beregningene viser at vannføringen øker med 500—600 % når disse artene er bekjempet. Bekjempelse av takrør øker vannføringen med 100—200 %.

Andersson har utført omfattende forsøk med kjemiske midler — både på høgvokst vegetasjon («emergent vegetation» = vegetasjon som raker over vannoverflaten) og flytende og neddykket vegetasjon («submerged vegetation»). Det er brukt preparater som er på det svenske marked, og alle er ikke deklarererte. Av den grunn gjengir vi bare konklusjonene vedrørende de preparatene som har et deklart innhold, og vi tar med bare stoffer som er godkjente i Norge.

- a) Amitrol 1,5 kg/dekar har god virkning på all høgvokst vegetasjon.
- b) Dalapon har selektiv virkning. Gras og halvgras kan bekjempes

med 1,5—2,0 kg pr. dekar, mens bredbladete urter er motstandsdyktige. Virkningen på starrarter var god året etter behandling, men gjenveksten var relativ stor etter 2 år.

- c) 2,4-D ester og 2,4-D + 2,4, 5-T ester (0,5—1,0 kg pr. dekar) har selektiv virkning. Effekten var god på bredbladete urter, mens grasarter og halvgrasarter var motstandsdyktige.

Forsøksresultatene viste at behandlingen sjelden ga 100 % utryddelse. Dette beror bl. a. på grøftevegetasjonens sammensetning av høg- og lågvokste arter. De lågvokste ugrasene kan stå i sprøyteskygge og dessuten oppstår det lett glipper i sprøytingen. En må derfor alltid regne med å utføre en kompletterende behandling, helst året etter første behandling.

Forsøk med ulike væskemengder fra 20—100 liter pr. dekar viste at væskemengder innenfor dette området ga samme virkning på ugraset. Med ryggståkesprøyte viser erfaringene at 50—60 liter pr. dekar er en høvelig væskemengde.

Tidspunktet for behandling innvirket på resultatet, men behandling fra slutten av juni til slutten av september ga ikke noen klar forskjell. Enkelte arter så ut til å være mer motstandsdyktige med tidlig behandling, mens andre var sterkere ved sen behandling. Erfaringene viser at vegetasjonen bør være grønn og fullt utviklet når sprøytingen finner sted.

For å prøve amitrol i praktisk skala, ble det sommeren 1962 sprøytet 40 km med 2,0 kg pr. dekar, og sommeren 1963 80 km med 1,5 kg pr. dekar. Begge årene ble det brukt ryggståkesprøyte og 60 liter vann pr. dekar. Resultatene ble begge år svært gode. En vurdering året etter ga til resultat at bare en $\frac{1}{4}$ av den totale strekning hadde behov for ny behandling.

Ikke noe kjemisk middel virket tilfredsstillende mot flytende ugras i bekker og kanaler.

Andersson behandler også preparatene giftighet overfor fisk, kreps og kyllinger. Hans konklusjon er at amitrol og dalapon kan brukes til bekjempelse av vassugras i de tilrådte mengder uten risiko for skade på fisk, kreps og fugler. Beitedyr som får sitt drikkevann fra vassdrag som er behandlet, løper heller ingen risiko.

De svenske forsøksresultatene stemmer svært godt overens med de få norske forsøk som er utført av Statens plantevern.

Arne Bylterud.
LOT-melding, juli 1966.